

KUHMO

Kuhmon musiikkiopiston

OPETUSSUUNNITELMA

2018

Täydennetty kesäkuussa 2021

Sisällys

Kuhmon musiikkiopiston toiminta-ajatus ja visio	2
Kuhmon musiikkiopiston toimintaperiaatteet	2
Kuhmon musiikkiopiston tehtävä.....	2
Oppilaitoksen arvoperusta, oppimiskäsitys, oppimisympäristöt ja toimintakulttuuri.....	3
Opetuksen rakenne ja laajuus	4
Opetuksen yleiset tavoitteet	8
Tavoitealueiden jaottelu	9
Perusopintojen opintokokonaisuudet.....	10
Syventävien opintojen opintokokonaisuudet	15
Oppimäärän yksilöllistäminen	17
Oppimisen arviointi, osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen	17
Todistusten sisältö.....	18
Oppilaaksi ottaminen	20
Yhteistyö.....	20
Oman alueen kulttuuripalvelujen tuottaminen	21
Toiminnan kehittäminen	21

Kuhmon musiikkiopiston toiminta-ajatus ja visio

Toiminta-ajatus: Musisoinnin iloa yhdessä.

Visio: Kuhmossa ja Sotkamossa on paljon ihmisiä, joille musiikki on tärkeä osa elämää.

Kuhmon musiikkiopiston toimintaperiaatteet

Toimintaperiaatteet: luovuus ja oppimisen ilo, turvallisuus, sitoutuminen, korkeatasoinen opetus, opintojen tavoitteellisuus, oppilaan yksilöllisyyden kunnioittaminen, yhteistyö kotien kanssa, paikallinen, alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö, perinteet ja tulevaisuuteen kurkottaminen

Kuhmon musiikkiopiston tehtävä

Kuhmon musiikkiopisto on Kuhmon ja Sotkamon alueella toimiva valtionapua saava musiikkioppilaitos. Musiikkiopiston perustehtävä on edistää paikkakuntien henkistä hyvinvointia järjestämällä musiikin perusopetusta ja organisoimalla paikkakuntien musiikkielämää. Kuhmon musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuslain mukaista laajan oppimäärän musiikin opetusta.

Musiikin perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Musiikin perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella musiikkia pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään myönteisen asenteen syntymistä musiikkiin, oppimiseen, kehittymiseen ja elinikäiseen taiteen harrastamiseen. Opetus antaa valmiuksia hakeutua musiikin ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Musiikkiopiston toiminta-ajatus tiivistyy sanoihin oppimisen iloa yhdessä. Toiminnan tulee tukea oppilaiden kokonaisvaltaista kasvua ja hyvää elämää. Toiminta-ajatuksen sanoihin ovat vaikuttaneet paikalliset erityispiirteet, jotka tiivistyvät kuuluisaan sanapariin Kuhmon henki. Se on käsite, jolla kuvataan paikallista toimintatapaa. Kuhmon henki tarkoittaa taiteen arvostamista, korkean laadun tavoittelua kaikessa toiminnassa, yhdessä tekemistä, avuliaisuutta ja elämää luonnon ympäröimänä. Korkea laatu tarkoittaa musiikkiopistossa mm. sitä, että oppilaan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet otetaan opintojen etenemisessä ja arvioinnissa huomioon, samalla kun tavoitellaan taiteellisesti korkeaa tasoa.

Yksilön oppiminen tapahtuu parhaiten yhteisön kautta. Siksi Kuhmon musiikkiopistossa huolehditaan yhteisöistä, joita musiikkiopistotoiminnan piirissä muotoutuu. Nämä voivat tarkoittaa yhteismusisointiryhmiä, työyhteisöä, oppimisryhmää, yleisöjä, ainekollegioita tai muita yhteisöjä.

Oppilaitoksen arvoperusta, oppimiskäsitys, oppimisympäristöt ja toimintakulttuuri

Kuhmon musiikkiopiston arvoperusta rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Musiikin perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Musiikin perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Kuhmon musiikkiopistossa järjestettävä opetus perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja ilo ovat oppimisen kannalta olennaisia.

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöt voivat olla myös virtuaalisia tiloja. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia, myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. Oppimisympäristöt luovat myös edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Kuhmon musiikkiopiston koti on Kuhmo-talolla. Sotkamossa toimimme Niemelässä sekä Salmelan koululla.

Toimintakulttuuriin kuuluvat kaikki musiikkiopiston viralliset ja epäviralliset käytännöt, toiminta- ja käyttäytymismallit sekä arvot, periaatteet ja kriteerit, joihin opetustyön laatu perustuu. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa musiikkiopiston toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen vision, tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista.

Opetuksen rakenne ja laajuus

Kuhmon musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän sekä tanssin yleisen oppimäärän opetusta.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on musiikille keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on osaamisen laajentaminen tai painottaminen.

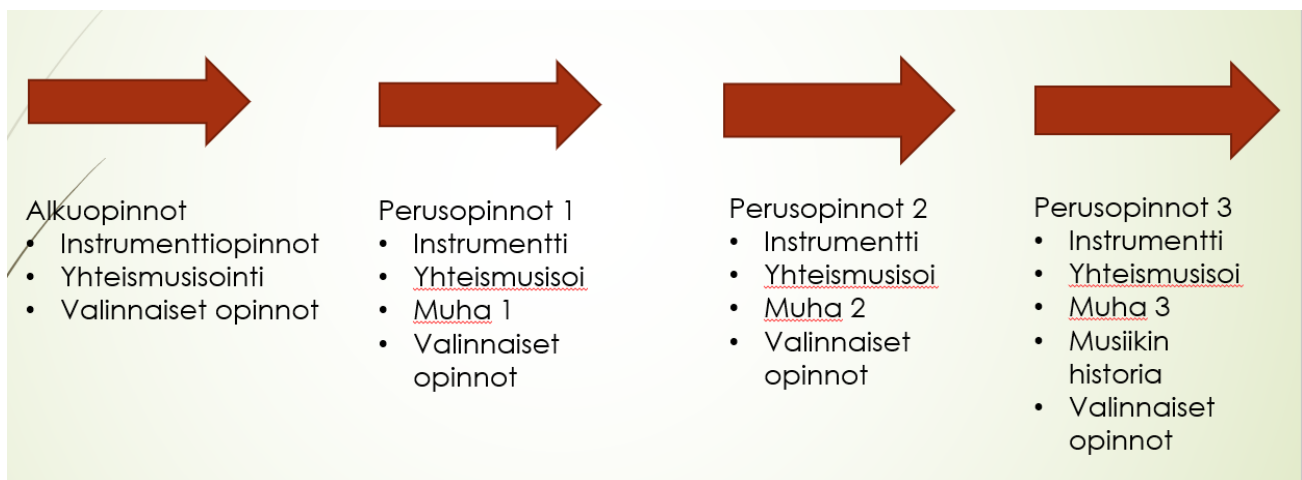
Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Laskennallinen laajuus tarkoittaa, että oppilas saa opintokokonaisuudesta suoritusmerkinnän saavutettuaan opintokokonaisuudelle asetetut tavoitteet ja suoritettuaan sen sisällöt. Oppilas voi suorittaa opintoja enemmän kuin opintojen laskennallinen laajuus on.

Kuhmon musiikkiopistossa opinnoissa edetään suorittamalla opintokokonaisuuksia.

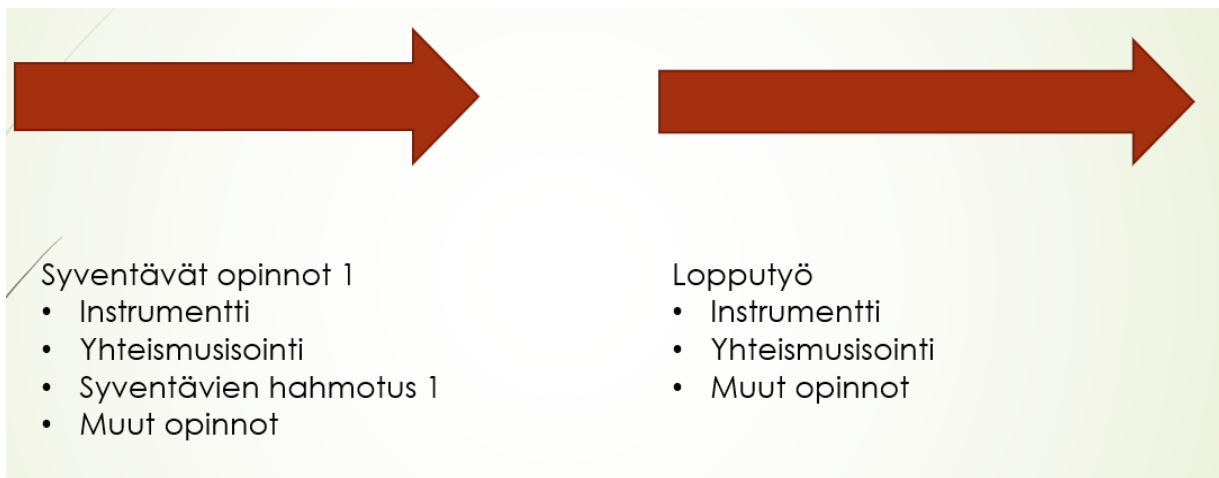
Kuhmon musiikkiopisto järjestää varhaisiän musiikkikasvatusta sekä soitinvalmennusta.

Musiikin laajan oppimäärän opintojen rakenne muodostuu kahdesta osasta: musiikin perusopinnot ja musiikin syventävät opinnot.

Opintokaavio perusopinnot:

Opintokaavio syventävät opinnot:

Opintokokonaisuuksien laskennalliset laajuudet:

Perusopinnot **800**

Alkuopinnot

instrumenttiopinnot 35

yhteismusisointi 35

valinnaiset opinnot 10

yhteensä **80**

1. Opintokokonaisuus

instrumenttiopinnot 70

yhteismusisointi 60

musiikin hahmotustaidot 70

valinnaiset opinnot 10

yhteensä **210**

2. Opintokokonaisuus

instrumenttiopinnot 90

yhteismusisointi 60

musiikin hahmotustaidot 70

valinnaiset opinnot 10

yhteensä **230**

3. Opintokokonaisuus

instrumenttiopinnot	110
yhteismusisointi	90
musiikin hahmotustaidot	70
valinnaiset opinnot	10
yhteensä	280

Syventävät opinnot **50**

1. Syventävät opinnot

instrumenttiopinnot ja yhteismusisointi	130
musiikin hahmotustaidot	70
valinnaiset opinnot	40
yhteensä	240

2. Lopputyö

instrumenttiopinnot ja yhteismusisointi	160
valinnaiset opinnot	30
lopputyö	70
yhteensä	260

Opetuksen yleiset tavoitteet

VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen, eli muskarin päätavoitteina on luoda lapselle positiivinen suhde musiikkiin, lapsen kokonaisvaltaisen kasvun tukeminen sekä musiikillisten valmiuksien herätteleminen. Musiikin ilo kannustaa ja juurruttaa mukaan musiikin maailmaan. Muskarissa leikitään, lauletaan, lorutellaan, soitetaan, tanssitaan, liikutaan ja kuunnellaan. Kaikessa toiminnassa lähtökohtana on lapsi itse. Muskarissa huomioidaan musiikillisten tavoitteiden lisäksi lapsen sosiaalisemotionaalinen, psykomotorinen, kognitiivinen ja esteettinen eli kauneudentajun kehitys. Varhaisiän musiikkikasvatuksen ryhmät toteutetaan pääsääntöisesti ikäkausien mukaan, jolloin ne tukevat lapsuuden erilaisia herkkyyksia.

MUSIIKKIVALMENNUS

Musiikkivalmennus jatkaa varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteita ja linjoja korostaen positiivista musiikkisuhdetta. Opetus tapahtuu ryhmissä, joissa työtapoja ovat leikkiminen, laulaminen, soittaminen, tanssiminen, liikkuminen ja kuuntelu. Musiikkivalmennuksessa opetellaan jo muskaria tavoitteellisemmin musiikin hahmottamisen alkeita. Musiikkivalmennus voi olla musiikin perusopintoihin valmentavaa opetusta. Musiikkivalmennuksen aikana voi suorittaa perusopintojen opintokokonaisuuksia, kun niihin tarvittavat tiedot ja taidot saavutetaan.

PERUSOPINNOT

Musiikin perusopintojen tarkoituksena on innostaa oppilas musiikin tavoitteelliseen opiskeluun ja musiikillisten taitojen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Opinnoissa otetaan huomioon oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet. Musiikin perusopintojen keskeisenä sisältönä on perehtyminen oppilaan valitseman instrumentin perustekniikkaan, ohjelmistoon ja ilmaisumahdollisuuksiin. Yhteismusisointitaitojen, hahmottamistaitojen sekä historiatietoisuuden kehittäminen ovat olennainen osa opintoja.

Eri sisältöalueiden yhdistäminen opetuksessa vahvistaa musiikin kokonaisvaltaista hahmottamista.

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan yhdessä opettajan kanssa valitsemallaan tavalla. Opintojen aikana oppilas suunnittelee ja valmistaa musiikillista osaamista osoittavan laajan oppimäärän lopputyön, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn, syvennettyyn osaamiseen. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa musiikkiopiston opetustarjonnan pohjalta.

Opintojen keskeisinä sisältöinä ovat oppilaan musiikillisten ilmaisukeinojen monipuolinen kehittäminen henkilökohtaisessa ohjauksessa, ohjelmiston kartuttaminen sekä erilaisissa musiikillisissa kokoonpanoissa tarvittavien musisointitaitojen edistäminen. Opintoihin sisältyy myös musiikin hahmotustaitojen, kulttuurisen ymmärryksen ja luovan ajattelun monipuolista kehittämistä.

Tavoitealueiden jaottelu

Musiikin perusopinnoissa sekä syventävissä opinnoissa oppimistavoitteet jaotellaan käyttäen apuna kuutta (6) erilaista tavoitealuetta. Nämä ovat:

1. Soittaminen ja laulaminen
  2. Esittäminen ja ilmaiseminen
  3. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
  4. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
  5. Säveltäminen ja improvisointi
  6. Vahvuustaidot

1. Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta oppimaan instrumenttinsa perustekniikkaa ja yhteismusisointitaitoja. Opetuksen tavoitteena on, että oppilas omaksuu luontevan soittoasennon, tarkoituksenmukaiset liikeradat ja luonnollisen äänenkäytön.

2. Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta löytämään omat musiikilliset vahvuutensa ja ilmaisukeinonsa sekä ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun. Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta esiintymään ja rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä.

3. Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta oppimaan soittimensa itsenäistä hallintaa ja

omaehtoista ilmaisua. Oppilasta ohjataan säännölliseen harjoitteluun ja oppimisen arviointiin. Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja sekä musisoimaan kuulonvaraisesti. Oppilasta kannustetaan soveltamaan musiikin hahmotustaitoja ja tyylin tuntemusta soitossaan.

4. Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta. Opetuksella ohjataan oppilasta kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoja, kuuntelutaitoja sekä soveltamaan niitä soitossaan. Tavoitteena on ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen sekä rakenteiden hahmottamiseen. Oppilasta tuetaan kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi innostamalla häntä käymään konserteissa ja musiikkitapahtumissa. Oppilasta ohjataan hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin perinteiden tuntemusta muusikkoutensa kehittämisessä. Musiikin hahmottamista opiskellaan oman instrumentin tunneilla, yhteismusisoinnissa sekä hahmotusaineiden tunneilla.

5. Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja. Taitojen karttuessa oppilasta kannustetaan tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia. Oppilasta rohkaistaan hyödyntämään oppimisessaan musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä.

6. Vahvuustaidot

Opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Musiikkiopinnot rakentuvat oppilaan vahvuuksien varaan. Vahvuustaidot lisäävät hyvinvointia ja siten edistävät oppimista. Oppimistavoitteena on, että oppilaan vahvuudet kehittyvät musiikkiopintojen edetessä. Tavoitteena on, että musiikkiopinnot lisäävät oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Perusopintojen opintokokonaisuudet

Kuhmon musiikkiopistossa tavoitteellinen opiskelu todentuu opintokokonaisuuksissa. Opintokokonaisuus nivoo yhteen erilaisia tavoitealueita, jotka on lueteltu edellisessä luvussa. Perusopintoihin sisältyy myös vaihtoehtoisia ja vapaavalintaisia opintokokonaisuuksia. Soitinkohtaiset osaamistavoitteet ja arviointikriteerit tarkentavat tässä kirjattuja opintokokonaisuuksien yleisiä tavoitteita. Opintokokonaisuuksien yleiset tavoitteet koskevat kaikkia Kuhmon musiikkiopistossa opetettavia instrumentteja. Alla lueteltuja opintokokonaisuuksien yleisiä arviointikriteerejä täydentää kullekin oppilaalle kirjattu henkilökohtainen opintosuunnitelma, joka tehdään yhdessä opettajan kanssa. Opintokokonaisuuden arviointi ja suoritustapa on kirjattu kunkin opintokokonaisuuden loppuun.

Alkuopinnot

Yleiset tavoitteet ja sisällöt:

- luontevan soittoasennon omaksuminen on alkanut, lisäksi oppilas
- osaa käsitellä soitinta
- hallitsee oman soittimensa alkeet
- on oppinut soittamaan helppoja kappaleita
- kuuluu yhteissoittoryhmään, joka kokoontuu säännöllisesti tai periodeittain
- osaa kertoa omin sanoin, mitä haluaisi oppia
- kertoo mitä on oppinut ja kuvailee miltä soittaminen kuulostaa
- tietää kotiharjoittelun merkityksen oppimisessa
- on harjaantunut laulamaan eri sävelkorkeuksia
- on kokeillut improvisointia
- on kokeillut kuulonvaraista soittamista
- osaa kertoa eri kappaleiden ilmentämistä tunnetiloista
- on esiintynyt konsertinomaisessa tilanteessa

Opintokokonaisuuden suoritus: Opintokokonaisuus on suoritettu, kun perustiedot ja -taidot on osoitettu opettajalle tunnilla. Suoritus kirjataan.

Opintokokonaisuuden arviointi: Palautekeskustelu, joka kirjataan. Keskustelussa on mukana ainakin oma soitonopettaja. Palautekeskustelussa tavoitteiden toteutumista peilataan oppimissuunnitelmaan.

Arvioinnin kriteerinä on, että soittotaidon omaksuminen on alkanut ja siinä tapahtuu kehitystä. Arvioinnin kriteerinä on, että harjoitteluun on tullut jatkuvuus.

Arvioinnin kriteerinä on, että oppilas kuulee perussykkeen ja osaa säilyttää sen soittaessaan omaa soittotaitoa vastaavia kappaleita.

Arvioinnin kriteerinä on, että omaa soittotaitoa vastaavien nuottien lukeminen sisäisen kuulon ohjaamana on sujuvaa.

1. Opintokokonaisuus

Yleiset tavoitteet ja sisällöt:

- luontevan soittoasennon omaksuminen on vahvistunut
- laadukkaan äänen tuottaminen omalla soittimella onnistuu, lisäksi oppilas
- hallitsee soittimensa tavallisimmat artikuloitavat

- on soittanut etydinomaisia kappaleita ja sormiharjoituksia
- on kehittynyt soittimensa sävyjen hallinnassa
- soittaa kotona läksykappaleita perheelle
- osaa kertoa omin sanoin mitä haluaisi oppia
- osaa eritellä omaa soittoaan
- kuuluu yhteissoittoryhmään, joka kokoontuu säännöllisesti tai periodeittain
- on esiintynyt solistisesti sekä soitinkokoonpanossa tai kuorossa
- on itsenäisesti tuottanut helpon melodian, jonka on nuotintanut joko käsin kirjoittaen tai nuotinosohjelman avulla
- on kokeillut erilaisten tunteiden ilmentämistä soitossaan
- on tottunut säveltapailuun
- osaa tehdä omalle soittimelleen kirjoitetusta nuottikuvasta havaintoja
- osaa lukea ja toteuttaa helppoja rytmikuvioita

Opintokokonaisuuden suoritus: Opintokokonaisuus on suoritettu, kun perustiedot ja - taidot on osoitettu opettajalle tai opettajille tunnilla. Lisäksi on soittanut konsertinomaisessa tilanteessa noin 5 minuuttia musiikkia.

Opintokokonaisuuden arviointi: Palautekeskustelu, joka kirjataan. Keskustelussa on mukana oman soitonopettajan lisäksi vähintään yksi opettaja antamassa asiantuntija-arvion. Palautekeskustelussa tavoitteiden toteutumista peilataan opettajan ja oppilaan asettamiin tavoitteisiin.

Arvioinnin kriteerinä on, että soittoasento on rento ja joustava.

Arvioinnin kriteerinä on, että ohjelmisto karttuu monipuolisesti.

Arvioinnin kriteerinä on, että omaa soittotaitoa vastaavien nuottien lukeminen sisäisen kuulon ohjaamana on sujuvaa.

Arvioinnin kriteerinä on, että rytmisen tarkkuus on luonteva osa soittoa.

Arvioinnin kriteerinä on, että yhteismusisoinnissa oppilas osaa kuunnella ja sopeuttaa oman soittonsa yhteissoiton vaatimuksiin.

2.Opintokokonaisuus

Opintokokonaisuuden yleiset tavoitteet ja sisällöt:

- oppilas hallitsee luontevan soittoasennon
- pystyy tuottamaan soittimellaan erilaisia sävyjä
- hallitsee soittimensa perustekniikkaa monipuolisesti
- hallitsee erilaisia musiikin muotoilun tapoja
- osaa hyödyntää taitojaan tyylinmukaisesti
- on soittanut etydinomaisia kappaleita ja sormiharjoituksia
- on soittanut moniäänistä tekstuuria
- on soittanut eri tyyllisiä sävellyksiä
- tietää omaan soittimeen olennaisesti kuuluvien aikakausien tyylipiirteitä
- osaa ilmentää erilaisia tunnetiloja soitossaan
- hallitsee pääsääntöisesti sävellajien etumerkinnot
- osaa tehdä nuottikuvasta erilaisia havaintoja, kuten intervalleja laatuineen ja kolmisointuja käänöksineen

- on kokeillut improvisointia erilaisia menetelmiä apuna käyttäen
- on säveltänyt ja nuotintanut pienen sävellyksen
- on soittanut teoksia eri aikakausilta, mukaan lukien oman aikamme musiikin
- on sovittanut kappaleen instrumentilleen
- on esiintynyt solistisesti sekä erilaisissa kokoonpanoissa
- kuuluu vähintään yhteen säännöllisesti tai periodeittain harjoittelevaan kokoonpanoon
- käy konserteissa kuuntelemassa musiikkia
- osaa soveltaa oppimiaan asioita

Opintokokonaisuuden suoritus:

Opintokokonaisuus on suoritettu, kun oppilas on soittanut konsertinomaisessa tilanteessa noin 7 minuuttia musiikkia.

Opintokokonaisuuden arviointi:

Palautekeskustelu, joka kirjataan. Keskustelussa on mukana oman soitonopettajan lisäksi vähintään yksi opettaja antamassa asiantuntija-arvion. Palautekeskustelussa tavoitteiden toteutumista peilataan opettajan ja oppilaan asettamiin tavoitteisiin.

Arvioinnin kriteerinä on, että hyvä soittoasento on vakiintunut.

Arvioinnin kriteerinä on, että soitto on ilmaisuvoimaista.

Arvioinnin kriteerinä on, että ohjelmisto karttuu monipuolisesti ja ohjelmistovalinnat sisältävät sopivasti haasteita.

Arvioinnin kriteerinä on, että tyylin tuntemus on kehittymässä ja sitä voi ilmentää soitossa.

Arvioinnin kriteerinä on, että oppilas osaa soveltaa opittuja taitoja.

3. Opintokokonaisuus

Yleiset tavoitteet ja sisällöt:

- Hallitsee luontevan soittoasennon
- Pystyy tuottamaan soittimellaan erilaisia sävyjä
- hallitsee soittimensa perustekniikan
- hallitsee erilaisia fraseeraustapoja
- on soittanut etydinomaisia kappaleita ja sormiharjoituksia
- on soittanut moniäänistä tekstuuria
- on soittanut vähintään yhden laajamuotoisen teoksen
- on soittanut eri tyyllisiä sävellyksiä
- osaa ilmentää erilaisia tunnetiloja soitossaan
- on improvisoinut
- on säveltänyt ja nuotintanut pienen sävellyksen
- on soittanut teoksia eri aikakausilta, mukaan lukien oman aikamme musiikin
- on oppinut harjoittelemaan itsenäisesti kokonaisen sävellyksen
- osaa kertoa miten aikoo soitollaan ilmaista teoksen tunnelmaa
- esiintyminen solistisesti ja erilaisissa kokoonpanoissa on luontevaa
- käy konserteissa kuuntelemassa musiikkia
- osaa tehdä harjoittelusuunnitelman ja osaa pitää harjoittelupäiväkirjaa

- on tutustunut erilaisiin musiikkikulttuureihin
- osaa soveltaa oppimiaan asioita itsenäisesti

Opintokokonaisuuden suoritus: Pienimuotoinen taiteellinen kokonaisuus. Hahmotusaineiden osaaminen osoitetaan kirjallisesti sekä suullisesti .

Opintokokonaisuuden arviointi: Palautekeskustelu, johon voi sisältyä Kuhmon musiikkiopiston ulkopuolelta pyydettyä asiantuntija-arviointia. Keskusteluun osallistuvat oma soitonopettaja, yhteismusisoinnin ohjaaja sekä vähintään yksi opettaja em. lisäksi.

Tavoitteiden toteutumista peilataan opettajan ja oppilaan yhdessä asettamiin tavoitteisiin.

Arvioinnin kriteerinä on, että soittoasento muovautuu erilaisten ilmaisukeinojen mukaan rentouden säilyttäen.

Arvioinnin kriteerinä on, että ohjelmiston karttuminen on sujuvaa.

Arvioinnin kriteerinä on, että tyyllintuntemus on vankka ja sitä sovelletaan omassa soitossa.

Arvioinnin kriteerinä on, että opittujen taitojen ja tietojen soveltaminen on ilmeikästä ja taitavaa.

Arvioinnin kriteerinä on, että esiintyminen ja konserteissa käyminen on luonteva osa soittoharrastusta.

Arvioinnin kriteerinä on, että yhteismusisointi on aktiivista ja vuorovaikutteista.

Valinnaisia opintoja suoritetaan oppilaitoksen resurssien puitteissa. Valinnaisilla opinnoilla ei voi korvata pakollisia opintokokonaisuuksia, vaan täydentää niitä. Valinnaiset opinnot kuuluvat osaksi jokaista opintokokonaisuutta. Muussa oppilaitoksessa tai erilaisilla kursseilla suoritettuja opintoja voidaan hyväksi lukea musiikin perusopintoihin tai syventäviin opintoihin kuuluviksi.

Valinnaisia opintoja voivat olla esim.:

- instrumentin lisäopinnot
- sivuinstrumenttiopinnot
- projektiopinnot (esim. oppilaitosten yhteisprojektit)
- musapaja
- tanssiopinnot
- musiikin historiallisen ja tyyllillisen tuntemuksen syventävät opinnot
- luova muusikkous 1
- luova muusikkous 2
- sävellysoopinnot
- rytmikkaopinnot
- mestarikurssit
- musiikkiteknologian opinnot
- tuottaja-kurssi
- kirjoitan musiikista -kurssi
- Kuhmon kesämuusikkona toimiminen
- musiikki ja yhteisöllisyys-projekti
- äänisuunnittelun perusteet

- muu valinnainen kurssi

Syventävien opintojen opintokokonaisuudet

Musiikin syventävät opinnot:

Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Musiikin syventävissä opinnoissa oppilas laajentaa tai painottaa opintojaan oppilaitoksen resurssien sallimissa puitteissa. Laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Oppilas asettaa lopputyön tavoitteet yhdessä opettajiensa kanssa. Laajan oppimäärän syventävien opintojen 2. opintokokonaisuuteen voi sisältyä lyhytkursseja, jotka täydentävät musiikin hahmotusaineiden opintoja.

1. Opintokokonaisuus

Yleiset tavoitteet ja sisällöt:

- auttaa oppilasta kehittämään perusopinnoissa saavutettuja taitoja
- laajentaa musiikin ja sen eri tyylien tuntemusta
- syventää luovaa ilmaisua musiikin keinoin
- kehittää musiikin luku- ja kirjoitustaidon sujuvuutta sekä musiikillisten rakenteiden ymmärtämistä

Opintokokonaisuuden suoritus: Esiintyminen konsertinomaisessa tilanteessa, hahmotusaineiden osaaminen osoitetaan kirjallisesti ja suullisesti.

Opintokokonaisuuden arviointi: Palautes keskustelu, johon sisältyy asiantuntija-arviointia. Keskusteluun osallistuvat oma soitonopettaja, yhteismusisoinnin ohjaaja sekä vähintään yksi opettaja edellä mainittujen lisäksi. Tavoitteiden toteutumista peilataan opettajan ja oppilaan yhdessä asettamiin tavoitteisiin.

Arvioinnin kriteerinä on, että ohjelmisto on soittoteknisiä taitoja kehittävä.

Arvioinnin kriteerinä on, että ohjelmisto on tyyllisesti monipuolista.

Arvioinnin kriteerinä on, että soittaminen on ilmaisuvoimaista.

Arvioinnin kriteerinä on, että musiikillinen vuorovaikutus on luontevaa.

Lopputyö

Lopputyön tavoitteena on:

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- auttaa oppilasta syventämään taitojaan
- ohjata oppilasta omaksumaan laajoja musiikillisia kokonaisuuksia
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja
- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisiä ideoita ja ratkaisuja
- kannustaa oppilasta soveltamaan musiikin hahmotustaitoja taiteellisesti

Lopputyön sisältö:

Oppilas suunnittelee lopputyön sisällön yhdessä opettajan kanssa. Sisällön tulee olla joko aiempia opintoja ja oppilaan kiinnostuksen kohteita laajentavaa tai syventävää.

Opintokokonaisuuden suoritus: musiikillista osaamista osoittava laajan oppimäärän lopputyö, joka voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen.

Opintokokonaisuuden arviointi: Sanallinen arviointi, joka kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja.

Sanalliseen arviointiin osallistuu lopputyön ohjannut opettaja, yhteismusisointia ohjaava opettaja sekä kaksi muuta asiantuntijaa.

Arvioinnin kriteerinä on, että ohjelmisto on soittoteknisiä taitoja edelleen kehittävää.

Arvioinnin kriteerinä on, että musisoiminen on ilmaisuvoimaista ja omaperäistä.

Arvioinnin kriteerinä on, että improvisointi ja sovittaminen ovat luonteva osa muusikkoutta.

Arvioinnin kriteerinä on, että oppiminen on suurelta osin itsenäistä.

Arvioinnin kriteerinä on, että musiikillinen vuorovaikutus on taiteellisesti luontevaa.

Arvioinnin kriteerinä on, että musiikki on tärkeä osa elämää.

Oppimäärän yksilöllistäminen

Yksilöllistäminen tehdään niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Yksilöllistäminen tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyjen yksilöllistämistä. **Sovitut** käytännöt kirjataan ja niiden toteutumista seurataan. Oppilas, oppilaan huoltajat tai opettajat ovat yhteydessä rehtoriin prosessin käynnistämiseksi. Mikäli Kuhmon musiikkiopistossa päädytään oppimäärän yksilöllistämiseen, opintojen tavoitteet, sisällöt ja toteuttamistavat kirjataan. Oppimäärän yksilöllistämässä järjestetyt toimenpiteet tähtäävät siihen, että oppimisen tiellä olevat esteet pienenevät merkittävästi tai poistuvat.

Oppimäärän yksilöllistäminen voidaan toteuttaa myös sellaisessa tilanteessa, kun oppilas etenee opinnoissaan huomattavan nopeasti, hän on mahdollisesti tähtäämässä ammattiopintoihin ja hyötyy runsaasta lisäopetuksesta.

Oppimäärän yksilöllistämässä määriteltävät asiat:

1. Opiskelun tavoitteet
2. Opiskelu-aika
3. Opetuksen toteuttamistapa
4. Tarvittavat tukitoimet
5. Suoritukset
6. Arviointimenettely

Oppimisen arviointi, osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Kuhmon musiikkiopistossa käytetään erilaisia arviointitapoja: sanallista arviointia, kirjallisia ja suullisia kokeita, arviointikeskustelua, vertaisarviointia ja asiantuntija-arviointia. Arviointi on oppimiseen

kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. Arvioinnin tulee olla luonteeltaan tuen antamista, vahvuuslähtöistä, voimaannuttavaa ja ohjaavaa. Sanallisella arvioinnilla kuvataan saavutettua osaamista ja edistymistä.

Musiikin perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Oppimista arvioidaan suhteessa tavoitteisiin. Arvioinnin apuna käytetään kunkin opintokokonaisuuden alussa tehtyä opintosuunnitelmaa sekä instrumenttikohtaisia arviointikriteerejä. Näin arvioinnissa tarkastellaan oppimisen kaarta pitkällä aikavälillä.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita ovat:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi

Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksi luettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Arvion vastaavuudesta tekee rehtori.

Todistusten sisältö

Kuhmon musiikkiopistossa oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät opinnot.

Musiikin laajan oppimäärän, perusopintojen todistuksessa on seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteen alan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan musiikin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Musiikin laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot

- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Oppilaaksi ottaminen

Varhaisiän musiikkikasvatukseen sekä musiikkivalmennukseen oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Musiikin laajan oppimäärän perusopintoihin sekä tanssin yleisen oppimäärän opintoihin oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Kuhmon musiikkiopistoon voi myös hakeutua opiskelemaan henkilö, joka on saanut aikaisemmin opiskelupaikan sellaiseen musiikkioppilaitokseen, jonka opetussuunnitelma noudattaa Opetushallituksen antamia musiikin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita.

Yhteistyö

Kuhmon musiikkiopiston tavoitteena on hyvin toimiva yhteistyö sidosryhmien kanssa. Tärkein sidosryhmä musiikkiopistolle ovat oppilaiden perheet. Yhteydenpito oppilaiden perheisiin tapahtuu monella eri tavalla, mm. järjestämällä vanhempainiltoja, vanhempainvartteja ja huolehtimalla tiedottamisen ajantasaisuudesta. Erilaisia tiedotuskanavia käytetään monipuolisesti. Kuhmon musiikkiopiston tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Kuhmon ja Sotkamon varhaiskasvatus, perusopetus ja Kuhmon yhteislukio, toiminta-alueella toimivat muut taideoppilaitokset, urheiluseurat sekä erilaiset musiikkiopiston toimintaa tukevat yhdistykset. Kuhmon musiikkiopiston yhteistyökumppaneiden avulla musiikkiopiston toiminta-ajatus voi toteutua

Oman alueen kulttuuripalvelujen tuottaminen

Kuhmon musiikkiopiston konserttitoiminnan ja lyhytkurssitoiminnan päätarkoituksena on tukea musiikin perusopetusta. Samalla ne tuovat oman lisänsä Kuhmon ja Sotkamon taide-elämään.

Lyhytkurssitoiminta täydentää musiikkiopiston opintotarjontaa. Konserttitoiminta on kuntalaisille näkyvin palvelu. Samalla se on oppilaille tärkeä pedagoginen tapahtuma.

Toiminnan kehittäminen

Kuhmon musiikkiopiston toiminnan kehittäminen perustuu arvioinnin tuloksiin ja havaittuihin muutostarpeisiin. Kuhmon musiikkiopistossa toteutetaan koulutuksen järjestäjän Kuhmon kaupungin hyväksymää koulutuksen arviointisuunnitelmaa.

Arviointisuunnitelmaan on kirjattu syklisyys. Musiikkiopistotoiminnan eri osa-alueita nostetaan vuosittain arvioinnin kohteiksi.

Kuhmon musiikkiopiston henkilökunta seuraa musiikkialan kehitystä. Kuhmon musiikkiopistossa toteutetaan säännöllisesti kehittämishankkeita ja järjestetään henkilöstökoulutusta. Kuhmon musiikkiopisto tukee henkilöstön osallistumista musiikkialan koulutuksiin.